

**A Kúria
mint felülvizsgálati bíróság
végzése**

Az ügy száma: Gfv.III.30.122/2023/2. szám

A tanács tagjai: Salamonné dr. Piltz Judit a tanács elnöke

Dr. Bajnok István előadó bíró

Dr. Farkas Attila bíró

Dr. Gáspár Mónika bíró

Dr. Zumbók Péter bíró

A felperes: Felperes1
(Cím2)

A felperes képviselője:
kamarai jogtanácsos
(Cím2)

Az alperesek: Alperes1
(Cím1) I. rendű
Alperes2
(Cím1) II. rendű

Az alperesek képviselője:
Dr. Baráti Béla ügyvéd
(Cím5)

A per tárgya: kölcsön megfizetése

A felülvizsgálati kérelmet benyújtó fél:
alperesek

A másodfokú bíróság neve és a jogerős határozat száma:
Miskolci Törvényszék 2.Pf.21.081/2022/6.

Az elsőfokú bíróság neve és a határozat száma:
Sátoraljaújhelyi Járásbíróság 5.P.20.146/2022/9/I.

Rendelkező rész

A Kúria a felülvizsgálatot megtagadja.

A végzés ellen felülvizsgálatnak nincs helye.

Indokolás

A felülvizsgálat engedélyezése szempontjából lényeges tényállás

[1] Az M. Kft. mint adós 2010. január 4-én forintalapú hitelszerződést kötött a Bank Nyrt.-vel. Az alperesek a hitelszerződés megkötésével egyidejűleg, a hitelszerződés

biztosítékeként készfizető kezességet vállaltak. A hitelszerződés biztosítékát képezte továbbá a 2010. január 12-én megkötött G. Zrt. készfizető kezességvállalása, amely az adósnak a hitel keretén belül a bankkal szemben fennálló tartozás 80%-ára terjedt ki.

[2] A bank a hitelszerződést 2012. március 22-én felmondta, arra tekintettel, hogy az adós nem teljesítette a szerződés alapján fennálló fizetési kötelezettségét. A felmondás 2012. március 24-én hatályosult. A G. Zrt. 80%-os készfizető kezességvállalása beváltásra került, amelynek során 1.983.969 forintot fizetett meg a bank részére.

[3] A G. Zrt. 2012. május 31-én 1.983.969 forint megfizetésére szólította fel az adóst és az alpereseket; a felszólítást az alpereseknek a kezességi szerződés megkötésekor bejelentett lakóhelyére küldte meg. A felszólítás az alperesek részére szabályszerűen kézbesítésre került. Az alperesek 2012. július 30-tól másik ingatlanba jelentkeztek be.

[4] A bank az adóssal és az alperesekkel szemben fennálló, G. Zrt. kezességvállalását követően fennmaradó 581.314 forintot az F. Zrt.-re engedményezte.

[5] Az adóssal szemben 2013. május 10-én felszámolási eljárás indult; a felperes jogelődjei a felszámolási eljárásban bejelentették a hitelezői igényüket. Az adóst 2015. március 3-án törölték a cégjegyzékből.

[6] A G. Zrt. 2016. január 25-én az alperesek szerződésben rögzített címére a teljesítésre irányuló írásbeli felszólítást küldött, amely „nem kereste” postai jelzéssel érkezett vissza.

[7] 2017. augusztus 17-én a G. Zrt. és az F. Zrt. a felperesre engedményezte a követelést. A követelés engedményezéséről az alperesek 2018. január 8-án kaptak értesítést.

A kereseti kérelem és az alperes védekezése

[8] A felperes a fizetési meghagyásos eljárást követően perré alakult eljárásban keresetében 1.983.969 forint és késedelmi kamatai megfizetésére kérte kötelezni az alpereseket. Álláspontja szerint a 2016. január 25-én kelt írásbeli felszólítás alkalmas volt az elévülés megszakítására, annak ellenére, hogy az „nem kereste” jelzéssel érkezett vissza. Utalt arra, hogy az alperesek készfizető kezességet vállaltak, így felelősségük egyetemleges: az alperesek a fő adóssal egy sorban felelnek a tartozás megfizetéséért. Véleménye szerint az alperesek rosszhiszeműen jártak el, amikor a lakcímváltozásukat nem jelezték a felperes, illetőleg a felperes jogelődei felé.

[9] Az alperesek ellenkérelmükben a kereset elutasítását kérték. Védekezésükben elsődlegesen arra hivatkoztak, hogy az 1/2007. Polgári Jogegységi Határozat 2., 3. és 4. pontjára figyelemmel a 2015. március 3-án a cégjegyzékből törölt főkötelezettre tekintettel a felperes 2016. március 3-ig kezdeményezhetett volna fizetési meghagyásos, illetve peres eljárást a követelés érvényesítése céljából. Másodlagosan azt állították, hogy az engedményezésre a Polgári Törvénykönyvről szóló 2013. évi V. törvény (a továbbiakban: Ptk.) hatálybalépését követően került sor, ezért a felperes által alperesek részére küldött írásbeli felszólítás nem szakította meg a 2012. március 24-én kezdődő elévülést. Harmadlagosan arra hivatkoztak, hogy az elévülés öt éven belüli megszakadására nem került sor. Utaltak arra, hogy az alperesekkel mint készfizető kezesekkel szemben a követelés a hitelszerződés felmondásával, 2012. március 24-én esedékessé vált, ezt követően azonban – az elévülési időn belül – az alperesek sem fizetési felszólítást, sem engedményezésről szóló értesítést nem kaptak a felperestől és jogelődeitől.

Az első- és másodfokú ítélet

[10] Az elsőfokú bíróság ítéletével elutasította a keresetet.

[11] Indokolásában megállapította, hogy az engedményezési szerződés megkötésére a Ptk. hatálybalépését követően került sor, ezért arra a Ptk. szabályait kell alkalmazni, ugyanakkor a peres felek jogviszonyára – a Polgári Törvénykönyvről szóló 2013. évi V. törvény hatálybalépésével összefüggő átmeneti és felhatalmazó rendelkezésekről szóló 2013. évi CLXXVII. törvény (Ptké.) 50. § (1) bekezdésében foglaltakra figyelemmel – a Polgári Törvénykönyvről szóló 1959. évi IV. törvény (a továbbiakban: régi Ptk.) rendelkezései az irányadóak. Ebből következően megalapozottnak találta a felperes arra történő hivatkozását, hogy a 2016. január 25-én kelt írásbeli felszólítás alkalmas lett volna az elévülés megszakítására.

[12] Tényként állapította meg ugyanakkor: az alpereseknek a lakcímben történt adatváltozás tekintetében nem volt bejelentési kötelezettsége a felperes, illetve jogelődei felé. Rámutatott arra, hogy a felperesnek módja és lehetősége lett volna az alperesek központi lakcímnnyilvántartóban meglévő lakcímeire megküldeni az írásbeli felszólítást. Ennek megfelelően az alperesek a tartozás megfizetéséről először 2018. január 8-án – az elévülési időn túl – kaptak felhívást a felperestől.

[13] A felperes fellebbezése folytán eljáró másodfokú bíróság ítéletével az elsőfokú bíróság ítéletét megváltoztatta, és 1.983.969 forint és késedelmi kamatai egyetemleges megfizetésére kötelezte az alpereseket.

[14] Indokolásában tényként állapította meg, hogy a felperes jogelődjének felszólító levele az alpereseknek a kezességvállalási szerződésben rögzített lakcímeire került megküldésre. A felszólító levél mindkét alperes lakóhelyéről „nem kereste” postai jelzéssel érkezett vissza. Utalt arra: azáltal, hogy az alperesek a szerződésben feltüntetett lakcímről elköltöztek, és erről igazolható módon a felperes jogelődjét nem tájékoztatták, a régi Ptk. 4. § (1) bekezdésében meghatározott, a polgári jog egész területére kiterjedő együttműködési kötelezettségüket sértették meg. Rögzítette továbbá, hogy nem volt adat arra nézve, hogy az alperesek az új lakcímszámukat a postai szolgáltatóknak bejelentették volna. Megállapította, hogy a hitelszerződés és a kezességvállalási megállapodás alapján az alperesek előtt nem lehetett ismeretlen az a tény, hogy a G. Zrt. készfizető kezességet vállalt a szerződés teljesítése iránt, továbbá az a tény sem, hogy az adós a fizetési kötelezettségének nem tett eleget, amelynek következtében a G. Zrt. helytállási kötelezettsége beállt. Utalt a bírói gyakorlatra, amely szerint a felszólítás akkor tekinthető közöltnek, ha az az érdekelt fél tudomására jut, vagy azért nem jut a tudomására, mert annak átvétele az érdekelt fél hibája miatt hiúsul meg (BH 2022.42., BH 2010.41., BH 2006.12.). Ennek megfelelően az a tény, hogy az alperesek a készfizető kezességvállalási szerződésben megjelölt lakcímről elköltöztek, és ezt a felperes jogelődjével nem közölték, olyan saját hibának tekinthető, amely a felperes terhére nem eshet. Mindezek alapján rögzítette, hogy a 2016. január 25-én kelt fizetési felszólítás – valamint a 2018. január 8-án kézhez vett engedményezési értesítő – a régi Ptk. 327. § (1) bekezdése szerint alkalmas volt az elévülés megszakítására, ezért a felperes fizetési meghagyás kibocsátása iránti kérelmét az elévülési határidőn belül terjesztette elő.

A felülvizsgálat engedélyezése iránti kérelem

[15] A jogerős ítélet ellen az alperesek terjesztettek elő felülvizsgálati kérelmet, amelyben annak – az elsőfokú ítéletre is kiterjedő – hatályon kívül helyezését és „új határozat meghozatalát”, az elsőfokú bíróság ítéletével egyezően, a kereset elutasítását kérték. Megsértett jogszabályhelyként a régi Ptk. 4. § (1) és (4) bekezdését jelölték meg.

[16] A felülvizsgálati kérelmükhöz felülvizsgálat engedélyezése iránti kérelmet is csatoltak, amelyben a polgári perrendtartásról szóló 2016. évi CXXX. törvény (a továbbiakban: Pp.) 409. § (2) bekezdés a) pontja alapján, arra hivatkozással kérték a felülvizsgálat engedélyezését, hogy az ügy érdemére kiható jogszabálysértés vizsgálata a joggyakorlat egységének vagy továbbfejlesztésének biztosítása miatt indokolt. A jogkérdést abban jelölték meg, hogy közöltnek tekinthető-e a teljesítésre irányuló írásbeli felszólítás abban az esetben, ha a felszólítás azért nem hatályosul, mert azt nem a címzett hivatalos – a közhiteles lakcímnnyilvántartóban szereplő – lakcímére küldték meg, azaz a teljesítésre irányuló írásbeli felszólítás mikor alkalmas a régi Ptk. 327. § (1) bekezdése szerint az elévülés megszakítására. A joggyakorlat továbbfejlesztésének szükségességére hivatkozással a jogkérdést abban jelölték meg, hogy fennáll-e a régi Ptk. 4. § (1) bekezdésében általános jogelvként meghatározott együttműködési kötelezettség, ha ezáltal a másik fél mentesülne az adott esetben elvárható magatartás kötelezettsége alól, amely a polgári jogi jogviszonyok körében ugyancsak jogelvi szinten érvényesülő követelmény.

A Kúria döntése és jogi indokai

[17] A felülvizsgálat az alperesek által megjelölt okokból nem engedélyezhető.

[18] A Kúria rámutat arra, hogy a kérelemhez kötöttség perjogi szabályából [Pp. 2. § (2) bekezdés] következően – miként azt a felülvizsgálat engedélyezésével összefüggésben a felülvizsgálat engedélyezésével kapcsolatos egyes kérdésekről szóló 1/2021. (VII. 12.) PK vélemény (a továbbiakban: PK vélemény) 6. pontjához fűzött indokolás is tartalmazza – a Kúria a felülvizsgálatot kizárólag a fél által megjelölt okból engedélyezheti. Erre figyelemmel az alperesek által előterjesztett felülvizsgálat engedélyezése iránti kérelmet kizárólag abból a szempontból vizsgálta, hogy az abban előadottakra figyelemmel a jogszabálysértés vizsgálata szükséges-e a joggyakorlat egységének vagy továbbfejlesztésének biztosítása érdekében.

[19] A Pp. 409. § (2) bekezdés a) pontja szerint a Kúria a felülvizsgálatot akkor engedélyezi, ha az ügy érdemére kiható jogszabálysértés vizsgálat a joggyakorlat egységének vagy továbbfejlesztésének biztosítása miatt indokolt.

[20] A felülvizsgálat engedélyezésével kapcsolatos egyes kérdésekről szóló 1/2021. (VII. 12.) PK vélemény (a továbbiakban: PK vélemény) 1. pontja szerint a Kúria a joggyakorlat egységének biztosítása érdekében a felülvizsgálatot akkor engedélyezi, ha a jogerős ítélet olyan elvi jelentőségű jogkérdést vet fel, amellyel kapcsolatban a Kúria jogegységi határozatban, az általa a Bírói Határozatok Gyűjteményében közzétett eseti határozatban még nem foglalt állást, feltéve, hogy a jogértelmezést igénylő elvi jelentőségű jogkérdésben a bírói gyakorlat nem egységes, vagy a joggyakorlathoz eltérő bírói döntés megismétlődésének, ezáltal a jogegység megbomlásának a veszélye áll fenn. A fél az engedélyezés alapjául szolgáló határozatokat a felülvizsgálat engedélyezése iránti kérelmében köteles pontosan megjelölni azzal, hogy kizárólag másodfokon jogerőre emelkedett és legfelsőbb bírósági döntésekre hivatkozhat.

[21] A PK vélemény 2. pontja értelmében a Kúria a joggyakorlat továbbfejlesztésének szükségességére figyelemmel a felülvizsgálatot akkor engedélyezi, ha a jogerős ítélet által felvetett elvi jelentőségű jogkérdésben a bírói gyakorlat már kialakult és egységes, annak követése azonban a körülmények változására tekintettel nem támogatható.

[22] A Pp. 409. § (2) bekezdés a) pontja a felülvizsgálat kivételes engedélyezésének két vagylagos feltételét jelöli meg, ebből következően az engedélyezés iránti kérelemnek az indoka nem lehet azonos a joggyakorlat egységének vagy továbbfejlesztésének biztosítása körében. A joggyakorlat egysége azt jelenti: a bíróságok között nincs eltérés a tekintetben, hogy az egyes jogszabályokat miként kell értelmezni, azaz mi a jogi norma alapvető tartalma, illetve azt hogyan kell alkalmazni. A Kúria a joggyakorlat továbbfejlesztésének szükségességére figyelemmel a felülvizsgálatot akkor engedélyezi, ha a jogerős ítélet által felvetett elvi jelentőségű jogkérdésben a bírói gyakorlat már kialakult és egységes, annak követése azonban a körülmények változására tekintettel nem támogatható. A Pp. 410. § (2) bekezdés ca) pontjára hivatkozó engedélyezés iránti kérelemnek a tartalma az engedélyezést megalapozó két feltételnél eltérő: míg a joggyakorlat egységének érdekében a nem egységes bírói gyakorlatot, addig a joggyakorlat továbbfejlesztésének biztosítása érdekében az egységes bírói gyakorlatot és az attól való eltérés indokoltságát kell bemutatni és megindokolni. Ennek megfelelően a Pp. 409. § (2) bekezdésének a) pontja „vagylagos” eseteket tartalmaz, amelyből az következik, hogy a rendelkezés két fordulata egyszerre nem állhat fenn, egyszerre nem képezheti az engedélyezés alapját, mert (az első fordulat értelmében) vagy nincs egységes bírói gyakorlat, vagy (a második fordulat értelmében) van egységes bírói gyakorlat, de az már nem irányadó, nem támogatható.

[23] Abban az esetben, ha a fél a felülvizsgálat engedélyezése iránti kérelmét a joggyakorlat egységének biztosítására alapítja, a felülvizsgálat engedélyezésének alapvető, kiinduló feltétele – a divergáló bírói gyakorlat igazolása mellett –, hogy a fél egy olyan, a jogerős ítélet által felvetett, elvi jelentőségű jogkérdést jelöljön meg, amelyet a megsértettként megjelölt olyan jogszabályi rendelkezés vet fel, amelyben a Kúria még nem foglalt állást a BHGY-ban közzétett határozatában (Gfv.V.30.320/2022/2.). Az adott ügyben ezek a feltételek nem teljesültek, az alperesek ugyanis nem hivatkoztak eltérő, másodfokon jogerőre emelkedett, avagy legfelsőbb bírósági döntésre, ugyanakkor hivatkoztak egy kúriai döntésre (Pfv.V.20.625/2012/4.), amellyel éppen maguk igazolták azt, hogy a Kúria állást foglalt az általuk felvetett jogkérdésben. A Kúria mindazonáltal számos más határozatában kifejtette, hogy az írásbeli felszólítás mikor minősül közöltnek (Pfv.V.21.137/2020/4., Pfv.V.21.673/2016., Pfv.VI.21.061/2015.), valamint állást foglalt abban a kérdésben is, hogy közöltnek tekinthető-e a teljesítésre irányuló írásbeli felszólítás abban az esetben, ha a felszólítást nem a címzett hivatalos – a közhiteles lakcímnnyilvántartóban szereplő – lakcímeire küldték meg (Gfv.VII.30.096/2020/8.). Mindezekre figyelemmel a Kúria a Pp. 409. § (2) bekezdés a) pontjának első fordulatában meghatározott engedélyezési ok tekintetében a jogerős ítélet felülvizsgálatát nem találta indokoltnak.

[24] A Kúria megjegyzi ugyanakkor, hogy a felülvizsgálat engedélyezését csak abban a körben lehet kérelmezni, amelyben a fél a jogerős ítélet felülvizsgálatát kéri. Az alperesek a felülvizsgálati kérelmükben kizárólag a régi Ptk. 4. § (1) és (4) bekezdésében meghatározott általános együttműködési kötelezettség jogelvének a megsértésére hivatkoztak, a megjelölt jogszabályhely ugyanakkor a felülvizsgálat engedélyezése iránti kérelmükben előadott elvi jogkérdéssel nem áll összhangban. A Pp. 409. § (2) bekezdés a) pontja szerinti engedélyezési okhoz kapcsolódóan ugyanis a jogkérdést a régi Ptk. 327. § (1) bekezdése szerinti elévülés megszakításával kapcsolatban tették fel. Tekintettel azonban arra, hogy a felülvizsgálati kérelemben történő hivatkozás hiányában a jogerős döntés alapját képező, régi Ptk. 327. § (1) bekezdésének megsértése a felülvizsgálati eljárásban érdemben nem vizsgálható, ezért az általuk felvetett jogkérdésben a felülvizsgálat sem engedélyezhető.

[25] Az alperesek a joggyakorlat továbbfejlesztésének biztosítására irányuló engedélyezési ok körében megfogalmazták ugyan a megsértett jogszabályhellyel összefüggésbe hozható elvi jelentőségű jogkérdést, amely a felülvizsgálat engedélyezésének alapját képezné, azonban egyáltalán nem hivatkoztak e körben olyan bírói gyakorlatra, ami nem lenne fenntartható. Az alperesek ugyanis egyetlen döntésre sem hivatkoztak ebben a körben. Erre tekintettel a Kúria a joggyakorlat továbbfejlesztése érdekében sem találta a jogerős ítélet felülvizsgálatát indokoltnak.

[26] A Kúria a kifejtettekre tekintettel, a Pp. 411. § (1) bekezdése alapján a felülvizsgálatot megtagadta.

[27] A végzés elleni felülvizsgálatot a Pp. 407. § (1) bekezdés d) pontja zárja ki.
Budapest, 2023. március 28.

Salamonné dr. Piltz Judit s.k. a tanács elnöke, Dr. Bajnok István s.k. előadó bíró, Dr. Farkas Attila s.k. bíró, Dr. Gáspár Mónika s.k. bíró, Dr. Zumbók Péter s.k. bíró

A kiadmány hitelével:

bíróági ügyintéző